

Národný inšpektorát práce

Materiál na rokovanie
do porady GR s HIP a ZIP

SPRÁVA Z CELOSLOVENSKEJ ÚLOHY č. 09 104 Prevenia závažných priemyselných havárií

Materiál sa predkladá:
Podľa Plánu činnosti NIP
na rok 2009

Materiál obsahuje:
1. Predkladacia správa
2. Materiál

Predkladá za NIP:
Ing. Karol Habina
riaditeľ odboru riadenia inšpekcie práce

Spracovali za ORIP NIP:
Ing. Daniela Gecelovská

Návrh správy predkladá za IP Nitra:
Ing. Martin Barbarič
hlavný inšpektor práce

Spracovali za IP Nitra:
Ing. Maroš Ikrényi,
Ing. Vladimír Matúš,
inšpektori práce

február 2010

Správa z celoslovenských previerok „Prevencia závažných priemyselných havárií“ sa predkladá v zmysle Plánu činnosti Národného inšpektorátu práce (ďalej len „NIP“) na rok 2009, kde bola na úseku činnosti inšpekcie práce zaradená ako úloha č. 09104.

Cieľom previerok vykonávaných orgánmi inšpekcie práce na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa § 27 ods. 8 písm. b) zákona bolo overenie plnenia podmienok zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 261/2002 Z. z.“), jeho vykonávacích predpisov a kontrola plnenia požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení, ktoré majú vplyv na prevenciu závažných priemyselných havárií.

Celkom bolo skontrolovaných 34 podnikov z 38 plánovaných, v ktorých bolo zistených celkom 390 nedostatkov, z toho 25 závažných.

Súčasne s hlavnou úlohou číslo 09 104 Prevencia závažných priemyselných havárií bolo inšpektorátmi práce vykonávané aj posudzovanie bezpečnostných správ (ďalej len „BS“) v zmysle zákona č. 261/2002 Z. z. a vyhlášky MŽP SR. č. 490/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov. Povinnosťou podnikov kategórie B v zmysle zákona je predložiť BS na schválenie príslušným obvodným úradom životného prostredia. Inšpektoráty práce patria medzi orgány, ktoré poskytujú týmto úradom svoje stanovisko.

Obsah správy:

1. Cieľ a zameranie previerok.
2. Kontrolované subjekty s uvedením nasledovných údajov: - počet preverovaných subjektov, právna forma subjektov, počet zamestnancov, z toho žien, počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce s ohľadom na chemické faktory.
3. Prehľad predchádzajúcich previerok – vydaných rozhodnutí, plnenia opatrení.
4. Komentár k zistenému stavu – uviesť celkový počet zistených nedostatkov a počet nedostatkov pre jednotlivé objekty, konkrétne uviesť závažné nedostatky.
5. Zoznam inšpektorov práce, čas spotrebovaný na výkon.
6. Vydané rozhodnutia a navrhnuté sankčné opatrenia, špecifikácia vydaných rozhodnutí (druhy zákazov, počet), blokové pokuty (uviesť čo bolo konkrétne porušené).
7. Návrhy a námety na zlepšenie stavu a účinnosti výkonu IP.
8. Zhodnotenie výsledkov previerok.
9. Informácia o iných druhoch výkonov IP, ktoré nesúvisia s koordinovanou kontrolou.

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1

Porovnanie plánu kontrol a realizovaných kontrol v členení podľa IP a kategórie podniku (A alebo B), ktorá je určená v závislosti od prítomnosti vybraných nebezpečných látok podľa prílohy č. 1 k zákona č. 261/2002 Z. z..

Tabuľka č. 2

Nedostatky v členení podľa objektov dozoru krajských inšpektorátov.

Tabuľka č. 3

Počet nedostatkov na 1 kontrolovaný subjekt podľa inšpektorátov práce.

Tabuľka č. 4

Zoznam prevádzkovateľov zo zákona č. 261/2002 Z. z. u ktorých bola plánovaná koordinovaná kontrola v roku 2009.

1. Cieľ a zameranie previerok

Cieľom úlohy bol výkon inšpekcie práce v plnom rozsahu podľa zákona č. 261/2002 Z. z. podľa ktorého bolo overované plnenie požiadaviek tohto zákona a ďalších právnych a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení majúcich vplyv na prevenciu závažných priemyselných havárií.

Koordinované kontroly boli vykonané v spolupráci so Slovenskou inšpekciou životného prostredia, orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pred požiarimi, orgánmi štátnej správy na úseku civilnej ochrany, orgánmi na ochranu zdravia a Hlavným banským úradom. Koordinátormi kontrolnej činnosti boli inšpektori na príslušných inšpektorátoch životného prostredia – odboru inšpekcie ochrany vôd.

V závislosti od výskytu vybraných nebezpečných látok, ktoré predstavujú riziko vzniku závažnej priemyselnej havárie (ďalej len ZPH), na základe oznámenia o zaradení podniku do kategórie v zmysle zákona č. 261/2002 Z. z., výsledkov hodnotenia rizika ZPH, inšpektor práce vytipoval prevádzky v rámci určených organizácií, ktoré boli predmetom výkonu inšpekcie práce a koordinovaných kontrol.

Previerky vykonané v rámci úlohy č. 09 104 boli tímové previerky vykonávané inšpektormi práce so špecializáciou na chémiu, pracovné prostredie, vyhradené technické zariadenia (ďalej len VTZ) a dopravu.

Súčasťou výkonu inšpekcie práce nebola kontrola pracovnoprávnych vzťahov.

Z koordinovaného výkonu inšpekcie práce spracoval vedúci tímu inšpektorov práce materiál v zmysle Metodiky č. 1 pre výkon inšpekcie práce, ktorý slúžil ako podklad k vypracovaniu celkového protokolu spracovaného Slovenskou inšpekciou životného prostredia.

Previerky mali osobitný režim. Boli realizované v podnikoch prevažne kategórie B a niektorých podnikoch kategórie A, ktoré s ohľadom na prítomnosť vybraných nebezpečných látok podliehajú režimu zákona a predstavujú riziko vzniku závažnej priemyselnej havárie. Ich súčasťou boli okrem kontroly plnenia podmienok zákona i kontrola požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení podľa osobitných predpisov.

2. Kontrolované subjekty

Kontrolované subjekty boli určené v zmysle zákona Plánom koordinovaných kontrol Ministerstva životného prostredia SR na rok 2009, ktorý tvorí tabuľku č. 4.

V 34 kontrolovaných podnikoch bolo zamestnaných celkom 17 758 zamestnancov, z toho 4 620 žien, čo predstavuje 26,02 % z celkového počtu zamestnancov. Celkovo v kontrolovaných podnikoch vykonáva rizikové práce 3. a 4. kategórie s ohľadom na vysokú expozíciu chemickým faktorov pracovného prostredia 3 484 zamestnancov, čo činí 19,62 %.

Z 34 kontrolovaných podnikov bolo zaradených podľa zákona do kategórii A 5 podnikov a do kategórii B 29 podnikov. Porovnanie skutočnosti s plánom je uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Porovnanie plánu kontrol a skutočne realizovaných kontrol v členení podľa inšpektorátov práce a kategórie podniku (A alebo B), ktorá je určená v závislosti od prítomnosti vybraných nebezpečných látok podľa prílohy č. 1 zákona.

P. č.	Inšpektorát práce	Plán kontrol			Skutočnosť – realizované kontroly		
		Počet podnikov	Kategória A	Kategória B	Počet podnikov	Kategória A	Kategória B
1.	Bratislava	5	1	4	4	0	4
2.	Trnava	5	3	2	5	3	2
3.	Trenčín	4	0	4	4	0	4
4.	Nitra	1	0	1	1	0	1
5.	Žilina	5	1	4	4	1	3
6.	B. Bystrica	8	1	7	8	1	7
7.	Prešov	2	0	2	1	0	1
8.	Košice	8	0	8	7	0	7
	Spolu	38	6	32	34	5	29

Komentár k tabuľke:

V porovnaní s plánom kontrol na rok 2009, kde bolo zaradených 38 podnikov, z toho 6 kategórie A, 32 kategórie B bolo vykonaných v roku 2009 34 kontrol, z toho 5 v podnikoch kategórie A a 29 v podnikoch kategórie B.

Previerky, ktoré neboli vykonané v zmysle schváleného plánu a dôvody ich nevykonania zo strany inšpekcie práce sú nasledovné:

V zmysle plánu previerok zo strany Inšpektorátu práce Bratislava nebola vykonaná inšpekcia práce v organizácii Slovnaft, a.s. Bratislava, Prevádzka Plnenie člnov, Istrochem Explosives s.r.o. Bratislava, nakoľko organizácie ukončili činnosť.

V zmysle plánu previerok zo strany Inšpektorátu práce Žilina nebola vykonaná inšpekcia práce v organizácii Duslo, a.s. Šaľa - Sklad priemyselných trhavín Sklenné - vyradené z previerok na r. 2009.

V zmysle plánu previerok zo strany Inšpektorátu práce Košice nebola vykonaná inšpekcia práce v organizácii Slov-Vagon Strážske a.s., nakoľko podnik bol vyradený z registra podnikov podliehajúcich režimu zákona.

Z plánu kontrol podnikov zo strany Inšpektorátu práce Bratislava nebola vykonaná kontrola v spoločnosti Istrochem Explosives a.s., Nobelova 34, 836 05 Bratislava, ktorá sa stala novým prevádzkovateľom existujúcich objektov výrobnéj jednotky výroby priemyselných trhavín patriacej spoločnosti Duslo, a.s., odštepny závod ISTROCHEM na Nobelovej 34 v Bratislave, ktorá v stanovenom období ešte nezahájila prevádzku.

V zmysle plánu previerok zo strany Inšpektorátu práce Prešov nebola vykonaná inšpekcia práce v organizácii Explózia Slovakia s.r.o. Humenné., nakoľko v podniku vykonáva dozor Slovenský banský úrad (podnik nie je v oblasti BOZP vo vecnej pôsobnosti inšpekcie práce).

3. Prehľad predchádzajúcich previerok, vydaných rozhodnutí, a kontrola plnenia opatrení z nich vyplývajúcich

Z 34 kontrolovaných subjektov v **4 (11,76 %)** bola vykonaná **inšpekcia práce po prvýkrát** (1 v pôsobnosti IP Trenčín - 2 v pôsobnosti IP B. Bystrica a 1 v pôsobnosti IP Trnava) **V 30 podnikoch (88,24 %)** bola inšpekcia práce vykonaná **pred menej ako 2 rokmi**.

Pri kontrole odstraňovania nedostatkov nariadených inšpektorátmi práce bolo zistené Inšpektorátom práce Banská Bystrica:

- neboli odstránené všetky nedostatky z predchádzajúcich výkonov inšpekcie práce so zameraním na prevenciu závažných priemyselných havárií v niektorých podnikoch.

4. Komentár k zistenému stavu

Plnenie povinností prevádzkovateľa podniku zo zákona a plnenie osobitných povinností, ktoré vyplývajú zamestnávateľovi v rámci zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o BOZP“) bolo sústredené najmä na prevádzky alebo časti podnikov, v ktorých sú prítomné vybrané nebezpečné chemické látky, ktoré predstavujú riziko závažnej priemyselnej havárie (sú uvedené v oznámení podniku podľa zákona č. 261/2002 Z. z.). V roku 2009 bolo možné kontrolovať všetky opatrenia vyplývajúce zo zákona č. 261/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Celkom bolo zistených 390 nedostatkov, z ktorých 25 boli hodnotené ako závažné nedostatky. Najviac závažných porušení predpisov bolo zistených v podnikoch ktoré sú miestne príslušné inšpektorátu práce Banská Bystrica a inšpektorátu práce Trenčín. Členenie nedostatkov podľa objektov dozoru v informačnom systéme inšpekcie práce (ISOP) a podľa inšpektorátov práce uvádza tabuľka č. 2.

Tabuľka č. 2**Nedostatky v členení podľa objektov dozoru a krajských inšpektorátov**

IP/Objekt dozoru	IBA	ITA	ITN	INA	IZA	IBB	IPO	IKO	Spolu
UPP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OOPP	0	1	0	0	0	5	0	1	7
Riadenie BOZP	0	8	4	2	5	45	3	4	71
Organizácia práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prac. prostredie	1	0	0	0	2	1	0	0	4
Prev. budovy a objekty	9	8	3	10	7	25	0	14	76
VTZ	13	16	28	18	50	44	3	40	212
Ostatné stroje a zar.	0	0	1	0	0	1	0	1	3
Špeciálne stroje a zar.	2	0	4	0	2	0	0	1	9
Činnosti	0	0	1	0	0	1	0	0	2
Trhový dohľad	0	0	0	0	0	6	0	0	6
Spolu	25	33	41	30	66	128	6	61	390
%	6,42	8,46	10,51	7,69	16,92	32,82	1,54	15,64	100

Tabuľka č.3 uvádza priemerný počet nedostatkov na 1 kontrolovaný subjekt v členení podľa krajských inšpektorátov.

Tabuľka č. 3**Počet nedostatkov na 1 kontrolovaný subjekt podľa inšpektorátov práce**

IP	IBA	ITA	ITN	INA	IZA	IBB	IPO	IKO	Spolu
Počet podnikov	4	5	4	1	4	8	1	7	34
Poč. nedostatkov	25	33	41	30	66	128	6	61	390
Priemer/podnik	6,25	6,60	10,25	30,00	16,50	16,00	6,00	8,71	11,47

a) Dodržiavanie zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov a súvisiacich predpisov

V zmysle metodického usmernenia Slovenskej inšpekcie životného prostredia boli orgánmi inšpekcie práce kontrolované oznámenia o zaradení podniku, spracovanie programu prevencie závažných priemyselných havárií, ich obsahová stránka, zabezpečenie prostriedkov, štruktúr a bezpečnostných riadiacich systémov, jeho implementácia v praxi v podnikoch kategórie B a menovanie odborne spôsobilých osôb na koordináciu a kontrolu zabezpečovania úloh vyplývajúcich zo zákona č. 261/2002 Z. z. (havarijný technik a špecialista na prevenciu závažných priemyselných havárií) a bola vykonávaná kontrola aj ostatných povinností vyplývajúcich z tohto zákona.

b) dodržiavanie zákona č.124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a súvisiacich predpisov v oblasti BOZP a bezpečnosti technických zariadení.

- V rámci objektov dozoru boli kontrolované a zistené nasledovné skutočnosti:

Osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP)

Zistených celkom bolo 7 nedostatkov, čo je 1,79 %. Nedostatky sa týkali najmä:

- neposkytnutia OOPP v stanovených lehotách,
- nevypracovania zoznamu OOPP na základe hodnotenia nebezpečenstiev,
- vo vypracovanom zozname OOPP neboli špecifikované konkrétne OOPP,
- OOPP neboli udržiavané v použiteľnom a funkčnom stave

Systém riadenia starostlivosti o BOZP:

Zistených nedostatkov bolo 45, čo je 18,20 % z celkového počtu nedostatkov.

- Najviac nedostatkov zistili Inšpektoráty práce Banská Bystrica (45) a Trnava (8). Najčastejšie boli zistené najmä nasledovné porušenia:
- zamestnávateľ nevykonal posúdenie rizika, nevypracoval posudok o riziku a nevypracoval prevádzkový poriadok pre prácu s nebezpečnými látkami,
- zamestnávateľ nemal vypracovaný vnútorný predpis, v ktorom nebol upravený obsah oboznámenia a pravidelnosť opakovaného oboznamovania zamestnancov s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a spôsob overovania ich znalostí,
- zamestnávateľ nezabezpečil aby bezpečnostnotechnická služba a pracovná zdravotná služba,
- vykonali najmenej raz do roka spoločnú previerku jeho pracovísk,
- v prevádzkovom poriadku pre prácu v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu neboli,
- jednoznačne uvedené klasifikované priestory s výbušným prostredím (v súlade s protokolom o určení prostredia).

V tejto oblasti boli zistené aj porušenia zákona č. 261/2002 Z. z. a to najmä:

- zamestnávateľ nezabezpečil hodnotenie rizika ZPH, havarijného plánu, programu prevencie ZPH,
- prevádzkovateľ neustanovil odborne spôsobilú osobu – špecialistu na ZPH na koordináciu a na kontrolu zabezpečovania úloh v oblasti prevencie ZPH a zároveň si nespĺnil oznamovaciu povinnosť,
- prevádzkovateľ nevypracoval havarijný plán,
- prevádzkovateľ nezabezpečil záchrannú službu v zákonom stanovenej lehote,
- v časti „Hodnotenie rizika“ boli uvedené nesprávne údaje alebo nebola uvedená identifikácia nebezpečenstiev a ohrození, ktoré môžu vyvolať ZPH, ako aj to, že prevádzkovateľ nezabezpečil hodnotenia rizika,
- v časti „Program prevencie závažných priemyselných havárií“ nebol uvedený súbor technických a technologických opatrení a organizačných opatrení na zabezpečenie technických a technologických opatrení na zabránenie vzniku závažnej priemyselnej havárie,

- zamestnávateľ nepreukázal každoročné preskúmanie a prípadnú aktualizáciu politiky prevencie ZPH, ktorá je súčasťou Programu prevencie ZPH
- zamestnávateľ nevykonával preukázateľne kontrolnú činnosť s následným zápisom do denníka v zmysle dokumentov:
 - Opatrenia na dosiahnutie cieľov PPZPH“ a
 - Programu na prevenciu ZPH
- prevádzkovateľ nevykonával školenie a výcvik zamestnancov, zástupcov zamestnancov resp. iných dotknutých osôb v oblasti prevencie ZPH, konkrétne oboznámenie s programom prevencie ZPH, havarijným plánom, hodnotením rizika,
- zamestnávateľ nemá schválenú bezpečnostnú správu, napriek tomu, že zo strany príslušných orgánov už bola posudzovaná ale spracovateľ sa nevysporiadal s pripomienkami, tento proces trvá min 3 roky
- **Pracovné prostredie:**

Zistených bolo 4 nedostatkov, čo je 1,03 % z celkového počtu nedostatkov.

Nedostatky boli zistené Inšpektorátom práce Žilina a Banská Bystrica.

Zisťované nedostatky sa týkali najmä:

- zamestnávateľ neposkytol zamestnancom pracujúcich s chemickými faktormi prístup ku kartám bezpečnostných údajov nasledovných chemických faktorov nachádzajúcich sa na prevádzke,
- zamestnávateľ nekontroloval a nevyžadoval dodržiavanie vnútorného predpisu,
- zamestnávateľ nevykonával technické opatrenia, ktoré by zmiernili škodlivé účinky vyvolané chemickými látkami alebo zmesami látok.

Prevádzkové budovy a objekty:

Zistených bolo 76 nedostatkov, čo je 19,498 z celkového počtu nedostatkov. Najviac nedostatkov zistil Inšpektorát práce Banská Bystrica (25) a inšpektorát práce Nitra (10).

Boli zistené najmä nasledovné nedostatky:

- neboli obnovené bezpečnostné značenia podľa platného predpisu napr. únikové východy, horľavé kvapaliny,
- na potrubných rozvodoch nebezpečných kvapalín a plynov vyhradených technických zariadení neboli uvedené doplňujúce údaje o hodnotách tlaku prúdiaceho média podľa STN 13 0072,
- na zásobníkoch cyklohexantiolu, H2306, H2303 neboli uzatváracie ventily organických látok ústiace do voľného priestoru zdvojené, alebo opatrené zaslepovacou zátkou,
- na prevádzke pri aparáte A2707A pri prestupe potrubia bol kovový kryt, podlaha skorodovaná, čím hrozilo nebezpečie poškodenia tejto podlahy a pádu osôb,
- priechody znížené pod 2,1 m napr. potrubiami, konštrukciami na prevádzke neboli v plnom rozsahu označené bezpečnostným značením,
- potrubia a príruby napr. k aparátu H2745 a E2705 a do sklenenej kolóny DCHDS neboli ošetrené od korózie, hlavne na prírubách boli skorodované a neoznačené hodnotou tlaku prúdiaceho média,
- v časti výroby Duslínu G, kde bol uložený produkt 80 neboli umiestnené tabuľky určujúce maximálne prípustné zaťaženie podláh,

- cesty a dvere na únikovom východe na poschodí z výrobné ftalimidu neboli označené podľa platného predpisu,
- vstupy do zásobníkov a prístupové otvory neboli zabezpečené zamykateľnou mrežou alebo vekom, ktoré by boli počas prevádzky zamknuté,
- zlého technického stavu objektov, zatečené stropy, nedostatočná údržba objektov.

Vyhradené technické zariadenia (VTZ):

Zistených bolo celkom 212 nedostatkov, čo je 54,36 % z celkového počtu nedostatkov, čo je najviac nedostatkov zo všetkých zistených nedostatkov. Najviac nedostatkov zistil Inšpektoráty práce Žilina (50), Inšpektorát práce Banská bystrica (44) a Inšpektorát práce Košice (40).

- nedostatky v oblasti prevencie VTZ sa týkali najmä: neboli predložené osvedčenia o úradných skúškach a správy o odborných prehliadkach a skúškach elektrických inštalácií a elektrických inštalácií zariadení MaR v priestore s nebezpečenstvom výbuchu,
- v elektrickej prevádzkarni - rozvodni vn boli umiestnené veci, ktoré nesúvisia s prevádzkou (tam nepatriace) ako napr. skrine prezliekanie obsluhy čerpacej stanice a rozvodňa bola prístupná osobám bez predpísanej kvalifikácie (je potrebné ohradiť priestor rozvádzačov – stavebne oddeliť od ostatných priestorov),
- časť prírub na plynovom potrubí v kotolni nebola vodivo prepojených pre odvedenie statickej elektriny,
- na stáčacích stanovištiach neboli uzatvorené voľné vývody krabíc „STOP“ tlačítok,
- v priestore určenom ako priestor s nebezpečenstvom výbuchu boli inštalované zariadenia, ktoré nevyhovovali prevádzkovým podmienkam svojim vyhotovením (tým boli potenciálnym zdrojom iniciácie výbuchu) napr. na vrchnom podlaží vnútorného výťahu plynojemu VPP bol zriadený zásuvkový obvod s vyhotovením elektrických zariadení, ktoré nespĺňajú požiadavky do tohto priestoru, kábel pri stavoznaku ukončený skrútením nevyhovoval do priestoru s nebezpečenstvom výbuchu, na vypínačoch v nevýbušnom prostredí boli poškodené tesniace gumičky spínacích tlačítok, na časti vypínačov v nevýbušnom vyhotovení HTO boli poškodené, resp. chýbali gumené kryty spínacích tlačítok,
- na zariadeniach v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu sa nevykonáva dostatočná údržba v súlade s STN EN 60079-17,
- v kontrolovaných objektoch neboli zreteľne vyznačené priestory s nebezpečenstvom výbuchu (zóny) napr. v priestore plynojemu neboli zreteľné označenia určujúce rozsahy zón s nebezpečenstvom výbuchu, označenie zón v acetylénovej stanici nezodpovedalo zónam určeným protokolom, v adjustácii formalínu nebolo označenie zón v súlade s prevádzkovou dokumentáciou, v adjustácii formalínu časť káblov nebola označená aspoň na koncoch,
- v priestore plynojemu sa nachádzalo provizórne elektrické zariadenie (pod napätím - pôvodne staveniskový rozvádzač a rozvody pre zariadenie staveniska), pričom rozvádzač bol úplne skorodovaný a nebola k týmto rozvodom predložená správa o odbornej prehliadke a skúške,
- pôvodné vetracie otvory v miestnosti vyvíjačov acetylénu neboli uzatvorené (čím sa prostredie s nebezpečenstvom výbuchu prenášalo aj do prepojeným priestorov),
- dvere z priestoru vyvíjačov acetylénu boli bežne otvorené (a bez samozatváracieho zariadenia), pričom za dverami boli inštalované elektrické zariadenia, ktoré nevyhovujú do priestoru s nebezpečenstvom výbuchu,
- neboli predložené doklady o vykonaní odbornej skúšky výťahu,
- chýbalo dorozumievacie zariadenie z kabíny výťahu vodojemu,

- hlavný vypínač výt'ahu vodojemu nebol uzamk'ovateľný vo vypnutej polohe,
- prístup ku rebríku výt'ahu vodojemu nebol chránený odnímateľným zábradlím (retiazkami) voči pádu,
- prístup k strojovni výt'ahu vodojemu nebol dostatočne osvetlený,
- do priestoru klievky zatekala dažďová voda do šachty výt'ahu,
- po opustení klievky výt'ahu (plynojem – vnútorný) v hornej stanici vznikol v podlahe priestor, ktorý nebol zabezpečený voči pádu (napr. zábradlím),
- na výt'ahu chýbali tabuľky a štítky (nosnosť a počet osôb, pokyny pre ovládanie),
- v priehlbni výt'ahu alebo šachte bola voda
- strop kabíny výt'ahu bol znečistený olejom a vazelínou,
- spínač pod závažím OR nevypína, pretože závažie pri uvoľnení lanka nedosiahne na neho,
- brzdy podjazdu mosta žeriava v sklade močoviny boli uvoľnené,
- do priestoru obrysu kladkostrojov na konci ich dráh zasahovali predmety,
- nepoužívané pojazdné kladkostroje neboli odpojené od zdroja energie, čím je umožnené ich neoprávnené použitie,
- neboli vedené denníky kladkostrojov,
- závesný prostriedok bol značne skorodovaný,
- v ovládacom paneli kladkostroja č. 1 bol zalomený kľúč,
- na tlakových zariadeniach na prevádzke kyslíkový aparát sa preukázateľným spôsobom nevykonávala kontrola stavu tlakomerov nulovaním,
- zamestnávateľ v stanovených lehotách neodstraňoval nedostatky uvedené v správe z odbornej prehliadky a skúšky plynového zariadenia,
- od tlakového zariadenia napr. tlakovej nádoby stabilnej kondenzátu cyklohexántolu v.č. 31402/1989 (aparát E2309), zaradený podľa predloženého zoznamu do skupiny Ab, nebol predložený doklad o vykonaní úradnej skúšky,
- nebol aktualizovaný a doplnený zoznam vyhradených tlakových zariadení podľa skutkového stavu a platného predpisu na prevádzke,
- na tlakovej nádobe odlučovača nečistého chlóru v. č. B 1952/1996 (aparát H-2403) nebola značka o vykonaní úradnej skúšky,
- stavoznaky , hladinoznaky na aparátoch C2302 a zásobníku cyklohexánu na prízemí neboli označené maximálnymi a minimálnymi hodnotami z hľadiska bezpečnosti technických zariadení,
- prírubové spoje na chladiči E2716B horľavých kvapalín a plynov na odplyne poistných ventilov výparníka čpavku E2954 neboli v plnej miere dostatočne vodivo prepojené,
- na tlakových nádobách prevádzky neboli na viditeľných prístupných miestach výrobné štítky napr. extrakčný kotol A2707A, výparník čpavku E2954,
- nebol predložený kompletný zoznam vyhradených plynových zariadení podľa skutkového stavu a platného predpisu na prevádzke,
- neboli predložené doklady o posúdení konštrukčnej, projektovej dokumentácie plynových zariadení skupiny A napr. od jednotlivých rekonštruovaných, opravovaných častí rozvodov plynu skupiny A (H₂S,NH₃) zváraním potvrdená zhotoviteľom, že sa jedná o skutočné vyhotovenie podľa platného predpisu oprávnenou osobou na posudzovanie technickej bezpečnosti,
- neboli predložené doklady o vykonaní úradnej skúšky plynových zariadení skupiny A napr. od jednotlivých rekonštruovaných, opravovaných častí rozvodov plynu (H₂S,NH₃) zváraním, podľa platného predpisu.

- **Ostatné stroje a zariadenia:**

Zistené boli celkom 3 nedostatky, čo je 0,75 % z celkového počtu nedostatkov.

Nedostatky zistili inšpektoráty práce, Banská bystrica (1), Trenčín (1), Košice (1),

Nedostatky sa týkali:

- krovínorez nebol vybavený ochranným krytom rotujúcej časti,
- hydraulický lis nemal funkčné dvojtlačítko ovládania,

Špeciálne stroje a zariadenia:

V tejto oblasti boli zistených 9 nedostatkov, čo predstavuje 2,31 % z celkového počtu zistených nedostatkov. Zistené nedostatky mali vo svojich správach uvedené Inšpektorát práce Trenčín (4), Inšpektorát práce Žilina (2) a Inšpektorát práce Bratislava (2).

Nedostatky sa týkali:

- na ovládacom mechanizme guľového ventilu (miestnosť pre čerpadlá, priestor s nebezpečenstvom výbuchu – zóna 2) pre čerpanie PB do autocisterien chýbala ovládacia časť (je nahradená provizórnou kovovou tyčou),
- remeňové prevody oboch kompresorov na PB, kde je možný kontakt s pohybujúcimi sa časťami nie sú vybavené krytom alebo iným ochranným zariadením, ktoré zabráni prístupu do zóny nebezpečenstva alebo takým zariadením, ktoré zastaví pohybujúce sa nebezpečné časti skôr, ako sa siahne do zóny nebezpečenstva,
- snímač teploty v cirkulačnej vetve reaktora v objekte poloprevádzky bol uvoľnený,
- na prírupe potrubia pary cirkulačného reaktora v objekte poloprevádzky chýbala jedna skrutka,

Činnosti-

Doprava

V tejto oblasti boli zistené 2 nedostatky, čo predstavuje 0,51 % z celkového počtu zistených nedostatkov. Nedostatky boli zistené inšpektorátom práce Banská Bystrica.

Nedostatky sa týkali nasledovného:

- v dokumente o ochrane pred výbuchom pri práci vo výbušnom prostredí v objektoch výroby NaOH nie je určená povinnosť, aby počas prítomnosti zamestnancov a iných osôb v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu sa vhodnými technickými prostriedkami trvale monitorovala výbušná atmosféra v súlade s posúdením rizika výbuchu.

Trhový dohľad

V tejto oblasti bolo zistených 6 nedostatkov, čo predstavuje 1,54 % z celkového počtu zistených nedostatkov. Nedostatky boli zistené inšpektorátom práce Banská Bystrica.

Nedostatky sa týkali:

- nebolo predložené vyhlásenie o zhode určených strojových zariadení,
- nebolo predložené vyhlásenie o zhode výťahov,
- spôsob posudzovania nebol vykonaný podľa modulu posudzovania zhody pre strojové zariadenia

5. Zoznam inšpektorov práce, čas spotrebovaný na výkon

Výkon previerok zabezpečovalo celkom 37 inšpektorov práce zväčša so špecializáciou na chémiu, tlakové, plynové, elektrické a zdvíhacie vyhradené technické

zariadenia a špecialistov na prevenciu závažných priemyselných havárií. **Celkový čas** potrebný na výkony **spolu činil 1 650 hodín, čo je v priemere pri 34 kontrolách cca 48,5 hodín na jeden kontrolovaný subjekt.** To predstavuje pri práci jedného inšpektora jeho týždňové zotrvanie v kontrolovanej organizácii resp. v prípade dvoch inšpektorov práce viac ako 2,5 dňa v podnikoch v ktorých kde sa každoročne vykonáva koordinovaná kontrola (kategória B), okrem ďalších výkonov inšpekcie práce.

6. Vydané rozhodnutia a navrhnuté sankčné opatrenia, špecifikácia vydaných rozhodnutí (druhy zákazov, počet)

V priebehu vykonaných koordinovaných previerok u kontrolovaných subjektov nebolo vydané žiadne rozhodnutie podľa § 12 ods.2 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o inšpekcii práce“) a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov o správnom konaní.

Vzhľadom na zameranie koordinovaných previerok, na poskytnutú súčinnosť zo strany kontrolovaných podnikov a z dôvodu časového rozsahu výkonov v kontrolovaných subjektov, väčšia časť zistených závažných nedostatkov, ktoré bezprostredne ohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a bezpečnosť technických zariadení, bola v podnikoch ihneď odstránená a preto pri inšpekcii práce neboli vydané rozhodnutia, ani sankčné opatrenia.

IP Nitra navrhla postih 700 Euro za porušenie predpisov BOZP, ktoré boli v súvislosti s bezprostrednou hrozbou závažnej priemyselnej havárie v organizácii Duslo a.s. Šaľa, pri úniku sírovodíka.

7. Návrhy a námety na zlepšenie stavu a účinnosti výkonu IP:

Aj keď to počet zistených nedostatkov u niektorých prevádzkovateľov priamo nenasvedčuje, výsledky koordinovaných previerok v podnikoch kategórie B uskutočňované jedenkrát za 12 mesiacov už dokázali, že pravidelná kontrola zo strany dotknutých orgánov má za následok, že organizácie sú donútené sa problematikou bezpečnosti práce a bezpečnosti technických zariadení seriózne zaoberať, čo má pozitívny vplyv na úrazovosť a na celkovú bezpečnosť pri práci v organizáciách.

Neklesajúci počet zistených nedostatkov na jednu organizáciu pri koordinovaných previerkach je dôsledkom toho, že každoročne sa v jednotlivých podnikoch vykonáva koordinovaná previerka na inom pracovisku (prevádzke), vo výrobe (pokiaľ to charakter výrobných činností prevádzkovateľa dovoľuje), resp. je previerka vykonávaná aj v oblasti dopravy, nakoľko takmer vo všetkých podnikoch A a B kategórie je jedným zo scenárov závažných priemyselných havárií stáčanie železničných cisterien a doprava a manipulácia s vybranými nebezpečnými látkami.

Nemožno však prehliadnuť ani fakt, že niektorí prevádzkovatelia podnikov (a to aj kategórie B) na zabezpečovanie niektorých činností v oblasti opráv a údržby zariadení (aj vyhradených technických zariadení) využívajú služby dodávateľských organizácií, pričom činnosť týchto organizácií podstatne ovplyvňuje bezpečnosť technických zariadení a ich činnosť sa vo väčšine prípadov líši od predstáv prevádzkovateľa technického zariadenia.

Negatívnym dopadom na zabezpečenie bezpečnosti technických zariadení je aj znižovanie počtu zamestnancov, kde dochádza k tomu, že zabezpečenie činností v oblasti opráv a údržby zariadení vykonáva nedostatočný počet zamestnancov.

Prevádzkovateľ má tendenciu poverovať a presúvať zodpovednosť za technický stav na tieto dodávateľské firmy a to aj v prípadoch, kedy presun zodpovednosti nie je možný.

Preto pri previerkach v nasledujúcom období je potrebné sa zamerať aj na kontrolu systému, ktorý má organizácia zavedený na vykonávanie preventívnych opatrení v oblasti BOZP a bezpečnosti technických zariadení. Tento systém, ak je správne zavedený, môže výrazne ovplyvniť bezpečnosť technických zariadení, znížiť riziko ZPH a znížiť možnosť ohrozenia zamestnancov vznikom nebezpečnej udalosti a vznikom pracovného úrazu alebo iného poškodenia zdravia vplyvom práce.

8. Zhodnotenie výsledkov previerky:

Cieľom vykonaných previerok bol koordinovaný výkon inšpekcie práce podľa zákona č. 261/2002 Z. z. v rámci ktorého sa overovalo plnenie podmienok tohto zákona a ďalších právnych a ostatných predpisov v oblasti BOZP, bezpečnosti technických zariadení a posudzovali sa predložené bezpečnostné správy.

Pri výkone inšpekcie práce zo strany podnikov neboli zaznamenané žiadne problémy so vstupom inšpektorov do priestorov organizácie.

Inšpektoráty práce sa zúčastňovali týchto previerok ako dotknutý orgán štátnej správy podľa zákona č. 261/2002 Z. z.. Výsledkom práce inšpektorátov práce boli vypracované protokoly resp. záznamy z výkonu inšpekcie práce, ktorých jedno vyhotovenie bolo zasielané priebežne na miestne príslušný inšpektorát životného prostredia, odbor inšpekcie ochrany vôd.

Nedostatky týkajúce sa nedodržania ustanovení zákona č. 261/2002 Z. z. a vyhlášky MŽP SR č. 489/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 490/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov boli zistené len pri posudzovaní bezpečnostných správ.

Treba však uviesť, že veľa zo zistených nedostatkov bolo odstránené počas výkonu koordinovanej kontroly.

Aj keď to počet zistených nedostatkov u niektorých prevádzkovateľov priamo nenasvedčuje, výsledky koordinovaných previerok v podnikoch kategórie B uskutočňované jedenkrát za 12 mesiacov už dokázali, že pravidelná kontrola zo strany dotknutých orgánov má za následok, že organizácie sú donútené sa problematikou bezpečnosti práce a bezpečnosti technických zariadení seriózne zaoberať, čo má pozitívny vplyv na úrazovosť a na celkovú bezpečnosť pri práci v organizáciách.

Neklesajúci, resp. stúpajúci počet zistených nedostatkov pri koordinovaných previerkach je dôsledkom toho, že každoročne sa v jednotlivých podnikoch vykonáva koordinovaná previerka na inom pracovisku, výrobe (pokiaľ to charakter výrobných činností prevádzkovateľa dovoľuje), resp. je previerka vykonávaná aj v oblasti dopravy, nakoľko takmer vo všetkých podnikoch A a B kategórie je jedným zo scenárov závažných priemyselných havárií stáčanie železničných cisterien a doprava a manipulácia s vybranými nebezpečnými látkami.

Nemožno však prehliadnuť ani fakt, že niektorí prevádzkovatelia podnikov (a to aj kategórie B) na zabezpečovanie niektorých činností v oblasti opráv a údržby zariadení (aj vyhradených technických zariadení) využívajú služby dodávateľských organizácií, pričom činnosť týchto organizácií podstatne ovplyvňuje bezpečnosť technických zariadení a ich činnosť sa vo väčšine prípadov líši od predstáv prevádzkovateľa technického zariadenia.

Negatívnym dopadom na zabezpečenie bezpečnosti technických zariadení je aj znižovanie počtu zamestnancov, kde dochádza k tomu, že zabezpečenie činností v oblasti opráv a údržby

zariadení vykonáva nedostatočný počet zamestnancov. Prevádzkovateľ má tendenciu poverovať a presúvať zodpovednosť za technický stav na tieto dodávateľské firmy a to aj v prípadoch, kedy presun zodpovednosti nie je možný.

Preto pri previerkach v nasledujúcom období je potrebné sa aj naďalej zameriavať aj na kontrolu systému, ktorý má organizácia zavedený na vykonávanie preventívnych opatrení v oblasti BOZP a bezpečnosti technických zariadení. Tento systém, ak je správne zavedený, môže výrazne ovplyvniť bezpečnosť technických zariadení, znížiť riziko ZPH a znížiť možnosť ohrozenia zamestnancov vznikom nebezpečnej udalosti a vznikom pracovného úrazu alebo iného poškodenia zdravia vplyvom práce.

Jedinými problematickými bodmi, ktoré sa pri výkone koordinovaných previerok objavili, je problém následných previerok a neodstránených nedostatkov.